

پرسش‌ها و پاسخ‌ها - دفتر سی و سوم

احکام روابط زن و شوهر و همسرداری

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها
معاونت آموزش و تبلیغ - اداره مشاوره و پاسخ

سرشناسه: حسینی، مجتبی - ۱۴۲۵
عنوان و نام پدیدآور: احکام روابط زن و شوهر و همسرداری / مولف مجتبی حسینی؛ تنظیم و نظارت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، معاونت آموزش و تبلیغ - اداره مشاوره و پاسخ.
مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۴۲۸.
مشخصات ظاهری: ۱۳۴ ص.
فروخت: مجموعه پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی؛ دفتر احکام، ۱۰.
شابک: ۱۵۰۰۰ ریال: ۵-۰۳۱-۲۲۲-۵: ۹۷۸-۶۴-۰۳۱-۲۲۲-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیلیا
یادداشت: واژه نامه
موضوع: زناشویی (فقه) -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها
موضوع: فقه جغرافی -- رساله علمی
موضوع: زناشویی -- روابط
شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف
شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، معاونت آموزش و تبلیغ، اداره مشاوره و پاسخ.
رده بندی کنگره: ۱۴۲۸: ۱۴۷/۱/alfaj
رده بندی دیوبی: ۲۹۷/۳۶
شماره کتابشناسی ملی: ۱۸۴۶۲۶۲

■ پرسش‌ها و پاسخ‌ها: دفتر سی و سوم - احکام روابط زن و شوهر و همسرداری

● تنظیم و نظارت:	نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها
● معاونت آموزش و تبلیغ - اداره مشاوره و پاسخ	سید مجتبی حسینی
● مؤلف:	.....
● تایپ و صفحه آرایی:	طالب بخشایش
● ناشر:	دفتر نشر معارف
● توبت چاپ:	اول، پاییز ۸۸
● تیراز:	۵۰۰۰ جلد
● قیمت:	۱۵۰۰ تومان
● شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۰۳۱-۲۲۲-۵

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

مراکز پخش:

۱. قم: معاونت آموزش و تبلیغ نهاد، تلفن ۰۹۰۴۴۴۰
  ۲. قم: مؤسسه فرهنگ و اطلاع‌رسانی طلوع طاها، تلفن ۷۷۴۸۳۴۵
  ۳. قم: خیابان شهدا، کوچه ۳۲، پلاک ۳، تلفن و نمبر: ۷۷۴۴۶۱۶
  ۴. فروشگاه شماره ۱ قم: خ صفائیه، روزبروی دفتر رهبری، تلفن ۷۷۳۵۴۵۱ تا ۷۷۴۲۷۵۷
  ۵. فروشگاه شماره ۲ تهران: خ انقلاب، چهار راه کالج، ب، ۷۹۱ تلفن ۸۸۹۱۱۲۱۲ نمبر: ۸۸۸۰۹۳۸۶
- نشانی اینترنت: info@porseman.org - www.nashremaaref.org - پست الکترونیک:

فهرست اجمالی

۷	فهرست تفصیلی
۲۱	مقدمه
۴۵	همسرداری
۵۵	حقوق زن و شوهر
۵۹	حقوق زن
۶۹	مسکن زن
۷۳	مهریه
۸۳	شیربها و جهیزیه
۸۵	حقوق مرد
۹۹	تمکین
۱۰۳	تصرفات زن
۱۰۷	آمیزش زناشویی
۱۱۷	غسل و جنابت
۱۲۵	کنترل جمعیت و سقط جنین
۱۳۳	دانستنی ها
۱۳۵	کلیدواژه ها
۱۳۹	کتابخانه

پرسش‌گری از آغاز آفرینش انسان، رخدنایی کرده؛ بر بال سبز خود، فرشتگان را نشانده؛ بر برگ زرد خود شیطان را افشا نده و در این میان، مقام آدمیت را نشان داده است. آفتاب کوفه چه زیبا فرموده است:

«من أحسَنَ السُّؤالَ عَلِيْمٌ» و «من عَلِمَ أَحْسَنَ السُّؤالَ».

هم سؤال از علم خیزد هم جواب همه نانکه خار و گل از خاک و آب آری! هر که سؤال‌هایش آسمانی است، دانش و بینش پاسخش خواهد بود. پویایی و پایایی «جامعه» و «فرهنگ»، در گرو پرسش‌های حقیقت طلبانه و پاسخ‌های خردورزانه است.

از افتخارات ایران اسلامی، آن است که از سویی، سرشار از جوانانی پاک دل، کمال خواه و پرسش‌گر است و از دیگر سوی، مکتبی غنی دارد که معارف بلند آن، گوارانوش دل‌های عطشناک پرسش‌گر و دانش‌جو است...

اداره مشاوره و پاسخ معاونت آموزش و تبلیغ نهاد، متحفل انسی فراهم آورده است، تا ابر رحمت پرسش‌های را به «زمین اجابت» پذیرا باشد و نهاد سیز دانش را با رور سازد. اگر بتوانیم سنگ صبور جوانان اندیشمند و بالنده نسل انقلاب باشیم، به خود خواهیم بالید.

این اداره دارای هشت گروه علمی و تخصصی، به شرح زیر است:

۱. گروه تفسیر، علوم قرآن و حدیث شناسی؛
۲. گروه احکام و مسائل شرعی؛
۳. گروه فلسفه، کلام و دین پژوهی؛
۴. گروه اخلاق و عرفان؛
۵. گروه تربیتی و روان شناسی؛
۶. گروه اندیشه سیاسی؛
۷. گروه فرهنگی، اجتماعی؛
۸. گروه تاریخ و سیره.

آنچه پیش رو دارد، بخشی از سوالات فقهی درباره احکام روابط زن و شوهر و همسرداری است که توسط محقق ارجمند حجۃ‌الاسلام سید مجتبی حسینی (زید‌عزّه) پاسخ داده شده است. ویژگی‌های این مجموعه و شیوه تنظیم آن در چند نکته ذیل بیان می‌شود:

- الف. پاسخ پرسش‌ها همراه با مأخذ و مستندات آن آورده شده است.
- ب. پاسخ‌های هم‌مضمون با عبارت یکسان و روان تحریر شده است؛ از این رو بیشتر پاسخ‌ها به صورت اقتباس می‌باشد.
- ج. جهت اتقان و اطمینان بیشتر علاوه بر مستندسازی پاسخ‌ها، از دفاتر مراجع بزرگوار نیز استفادة گردیده است.
- د. در تنظیم کتاب، نظر حضرت امام خمینی ره به عنوان اولین فتوا آمده و فتاوی دیگر مراجع بزرگوار که نامشان به ترتیب حروف الفباگی در ذیل می‌آید، سپس ذکر گردیده است:

۱. حضرت آیة‌الله حاج شیخ محمد تقی بهجهت (قدس سرمه)
۲. حضرت آیة‌الله حاج شیخ میرزا جواد تبریزی (قدس سرمه)
۳. حضرت آیة‌الله حاج سید علی حسینی خامنه‌ای (رهبر معظم انقلاب) (دام ظله‌العالی)
۴. حضرت آیة‌الله حاج سید علی حسینی سیستانی (دام ظله‌العالی)
۵. حضرت آیة‌الله حاج شیخ لطف‌الله صافی گلپایگانی (دام ظله‌العالی)
۶. حضرت آیة‌الله حاج شیخ محمد فاضل لنکرانی (قدس سرمه)

۷. حضرت آیة‌الله حاج شیخ حسین نوری همدانی (دام ظله‌المالی)

۸. حضرت آیة‌الله حاج شیخ ناصر مکارم شیرازی (دام ظله‌المالی)

۹. حضرت آیة‌الله حاج شیخ حسین وحید خراسانی (دام ظله‌المالی)

لازم به ذکر است که در متن کتاب تنها به ذکر اسامی مراجع بزرگوار به اختصار اکتفا شده است، لذا از ساحت آن بزرگواران پوزش می‌طلبیم و از درگاه خداوند متعال برای ایشان دوام عزت و سلامتی مستلت داریم.

ه. در این کتاب تنها به بیان احکام تکلیفی «واجب و حرام» و احکام وضعی «باطل و صحیح» بسنده شده و از بیان احکام استحبابی خودداری شده است.
بر آنیم با توفیق خداوند، به تدریج ادامه این مجموعه را تقدیم شما خوبان کنیم. پیشنهادها و انتقادهای سازنده شما، راهنمای ما در ارائه شایسته و پربار مجموعه‌هایی از این دست خواهد بود.

در پایان از تلاش‌های مخلصانه مؤلف محترم و مجموعه همکاران اداره مشاوره و پاسخ، به خصوص حجه‌الاسلام و المسلمین صالح قنادی (زیدعزم) که در آماده‌سازی این اثر تلاش کرده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود و دوام توفیقات این عزیزان را در جهت خدمت بیشتر به مکتب اهل بیت علیهم السلام و ارتقاء فرهنگ دینی جامعه به ویژه دانشگاهیان از خداوند متعال مسائلت داریم.

الله ولی التوفیق
معاون آموزش و تبلیغ نهاد
علیرضا مستشاری